

יום ד', ט"ו בכסלו, תשס"ג (20 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ביום כ"ה באב (8 באוגוסט) בשנת תש"ב (1942-5702) שלח ד"ר גרהארט ריגנר, נציג הקונגרס היהודי העולמי בז'נבה, מברק (הנודע לאחר מכן כ"מברק ריגנר") לסטיוון ווייז בארה"ב ולחבר הפרלמנט הבריטי סידיני סילוורמן. נוסח המברק:

=נתקבל דיווח מעורר חרדה שבמטה הפירר נדונה ונשקלת תכנית לחסל את כל היהודים שבמדינות הכבושות בידי גרמניה או הנתונות לשליטתה, שלושה מיליונים וחצי – ארבעה מיליונים. הם יחוסלו במכה אחת, אחרי שיגורשו וירוכזו במזרח, וזאת כדי לפתור אחת ולתמיד את בעיית היהודים באירופה. התכנית המדווחת מתוכננת לסתיו, נמסר ששיטות הפעולה המתוכננות כוללות שימוש בחומצה פרוסית. אנו מעבירים את המידע עם כל ההסתייגות הדרושה, היות ואין אפשרות לאשר את מידת דיוקו. נטען שלמודיע יש קשרים הדוקים עם הרשויות הגרמניות הגבוהות ביותר, ובדרך כלל דיווחיו מהימנים.=

כבר ביוני 1941 החל רצח המוני יהודים, תחילה בירי בידי יחידות איינזצגרופן, ואחר-כך בגז חד-תחמוצת הפחמן, ולבסוף בגז ציקלון ב'. המברק דיבר על מכה בעתיד, שהיתה בדיון, בעוד שמה שהתרחש במציאות היה תהליך. יתר על כן: המברק עצמו הצביע על כך שאפשר שהמידע אינו נכון. המשפט בעניין זה נכלל במברק בהתערבותו של ד"ר פאול גוגנהיים, חבר הקונגרס היהודי העולמי שהתגורר בז'נבה.

למרות זאת, היה המברק בבחינת פריצת דרך, היות ואישר מידע יחיד, אך לכאורה לא ברור סופית, שהגיע לפני-כן למערב, בדבר רצח המונים. היום, **ט"ו בכסלו**, כאשר שוכנע סוף-סוף ממשלת ארה"ב בנכונות העובדות בדבר רצח המוני היהודים, פרסם וייז את תוכן הידיעה בעיתונות, בתוספת עוד חומר ראיות.

[האנציקלופדיה של השואה]

~~~

מצדה – הדרך היחידה? [המשך מאתמול]

אך לשיא רישומו הגיע האיש בעת ביקורו במצדה. ולא בכדי. אלא שלא רשמיו של אותו גוח בארץ – ובמצדה – עניינו אותנו. העניין שמצאנו הוא, שמתוך ביקורו, שמיעת תולדות המקום, סיפור המעשה שאירע לאחר חורבן הבית, מצור סילוה וצבאו הרומי – שמיעת ציטטין מנאום **אלעזר בן יאיר**, כפי שנוסח בידי יוסף בן מתתיהו (יוספוס פלאוויוס) – והעיקר: הצגת השאלה הגדולה – "**האם זו הדרך היחידה?**" – זו השאלה שנשארה ללא מענה, אף לאחר צאתו של המנהיג הצרפתי לארצו. זו השאלה שלא מצאנו לה פתרון זה שנים הרבה.

דומה שכמעט ולא היה לפנינו עוד אדם אשר הציג את השאלה הגדולה הזאת, לעיני כל ובאזני כל, וללא רתיעה: "**האם זו הדרך היחידה?**" כנראה, שמנהיג צרפתי זה אדם עדין הוא: הוא לא שאל את מלוויו את השאלה שהציג לאחר-מכן, בשובו לפאריז; הוא לא שאל אותם: **האם כך אתם מחנכים את צעיריכם** שאין ברירה אלא דרך זו של אחרוני מצדה? הוא לא שאל אותם: שאמנם שוב נמצאים אתם, אנשי ישראל, במצב של "אין ברירה", ואם אין ברירה – האמנם דרך אלעזר בן-יאיר היא הדרך **הנכונה**? הוא לא שאל אותם: האם אתם שרויים בתסביך פסיכולוגי-לאומי זה "תסביך מצדה", ואין דרך-חיים לפניכם?

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', ט"ו בכסלו, תשס"ג (20 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שאלות אלו לא נשאלו, אך שאלות אלו עולות מִפְעַם לִפְעַם בראשינו, וספק אם נתן עליהם אדם תשובה יחידה אי-פעם. {ההמשך, בע"ה, מחר...}

[אתר ואתר" – ישראל ארליך]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל